

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle

VALITUS HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDEN ASEMAKAAVAPÄÄTÖKSESTÄ

Valittaja

Pro Espoonjoki ry - Pro Esbo å rf
Yhdistyksen hallitus
c/o sihteeri Oivi Salohonka
Kuunsirppi 4
02210 Espoo

Valituksenalainen päätös

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 27.5.2010 (10/0435/5) koskien Espoon Pellaksenmäen asemakaavaa ja sen muutosta (liite 1)

Valittajan vaatimukset

Valittaja pyytää kunnioittaen, että korkein hallinto-oikeus käsittelee Pellaksenmäen asemakaavaa koskevan Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen ja kumoaisi sen sekä palauttaisi koko kaava-asian käsittelyn Espoon kaupunginvaltuustolle luonnonsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain vastaisena.

Perustelut

Tapahtumakuvaus lyhyesti

Yhdistyksen valitti (liite 2) 15.10.2009 Helsingin hallinto-oikeudelle Espoon kaupunginvaltuuston päätöksestä, jolla hyväksyttiin Pellaksenmäen asemakaava sekä pyysi hallinto-oikeutta kumoamaan sen sekä maankäyttö- ja rakennuslain että luonnonsuojelulain vastaisena. Yhdistys antoi lisäksi vastaselityksen (liite 3) 15.1.2010 hallinto-oikeudelle koskien Espoon kaupunginhallituksen kannanottoa valitukseen.

Pro Espoonjoki perusteli valtuuston päätöksen olevan lähinnä maankäyttö- ja rakennuslain vastainen erityisesti, koska se ei noudata lain 24 §:n 2 momenttia, 54 §:n 2 momenttia ja 9 §:ää eikä luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momenttia. Lisäksi yhdistys toi esille, että valtuuston asemakaavapäätös on Valtioneuvoston 13.11.2008 hyväksymien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastainen ja myös siksi kumottava. Vielä yhdistys uudisti kaikki aiemmissa Espoolle esitetyissä mielipiteissä ja muistutuksissa (liitteet 4 ja 5) esitetyt perustelut ja vaatimukset sekä liitti nämä asiakirjat mukaan.

Yhdistys perusteli laajasti lainvastaisuuksia sekä valituskirjeessä että antamassaan vastaselityksessä. Espoo ei omassa vastineessaan pystynyt kumoamaan yhdistyksen valitusperusteita eikä eräiltä osin edes yrittänyt. Lisäksi hallinto-oikeus on oman päätöksensä perusteluissa jättänyt huomioimatta monia keskeisiä yhdistyksen osoittamia merkityksellisiä puutteita ja väärinarviointeja sekä tietämättömyyttä, jota on asian valmistelussa laajasti ilmennyt.

Hallinto-oikeuden käsittelyjärjestys ratkaisu-osiossa

Hallinto-oikeus on kohdassa 2.2 käsitellyt valtioneuvoston päättämiä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Tärkeää on, että oikeus on nostanut esille kohdat 4.4 ja 4.6 sekä Museoviraston julkaisun "Rakennettu kulttuuriympäristö", josta on poimittu Suuri Rantatie eli Kuninkaantie, joka juuri kulkee asemakaava-alueen poikki. Todetaan, että tien merkitys osana espoolaista kulttuurimaisemaa on huomattava. Lisäksi hallinto-oikeus on nostanut esille huomioon otettavina asioina ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet sekä Helsingin seutua koskevat virkistyskäyttöön soveltuvat riittävän laajat alueet ja niitä yhdistävä verkostojen jatkuvuus. Kuitenkaan hallinto-oikeus ei ole itse huomionnut riittävän merkittäviksi näitä seikkoja, vaikka hyväksytty asemakaava estää ja heikentää näiden tärkeiden ja valtioneuvoston nostamien tavoitteiden toteuttamista.

Kohdassa 2.4 hallinto-oikeus on poiminut kaavaselostuksesta tärkeinä asioina, että "uudet asuinkorttelit suunnitellaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti lähtökohdat huomioon ottaen" sekä että "Kuninkaantien varren kulttuurihistoriallisesti arvokas maisema, näkymät jokilaaksoon sekä arvokkaat luontokohteet otetaan huomioon suunnittelussa ja turvataan niiden säilyminen". Kuitenkaan virallisten asiantuntijalausuntojen mukaan (Espoon ympäristökeskus ja kaupunginmuseo) tämä ei toteudu, kuten myös Pro Espoonjoki on valitusasiakirjoissaan tuonut esille. Toisin sanoen lainvoimaiseksi tulossa oleva asemakaava ei näitä tavoitteita toteuta, joten valtuuston päätös olisi lainvastaisena hylättävä.

Kohdassa 2.5.1 hallinto-oikeus arvioi kaavan selvitysten riittävyttä ja päätyi, että tehdyt selvitykset ovat maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaiset ja riittävät. Kuitenkin yhdistys on tuonut valituksessa ja vastaselityksessä selvästi esille tehtyjen selvitysten puutteita ja lisäselvitystarpeita. Lisäksi uutena tutkimustuloksena joessa on todettu jo kaavoituksen aikana luonnontaimenkanta, joka vaatii erityistä suojelua. Tämä puuttuu kaikista kaavaan liittyvistä selvityksistä. Näitä hallinto-oikeus ei ole mitenkään käsitellyt ja yhdistys katsoo, että lain 9 §:n mukaan ei ole toimittu. Asemakaavalla on nimenomaan sellaisia vaikutuksia jokiluontoon sekä joki- ja kulttuurimaisemaan, että yhdistyksen mainitsemat erilliset selvitykset olisivat olleet aivan välttämättömiä.

Kohdassa 2.5.4 käsitellään kulttuuriympäristöarvoja. Siinä puhutaan sekä Kuninkaantien että jokilaakson kulttuurimaisemien säilymisestä. Hallinto-oikeuden perusteluista on vedettävä sellainen johtopäätös ja uskomus, että merkinnät st, /s ja s-3 takaisivat kulttuurimaisemallisen merkityksen säilymisen. Näin ei kuitenkaan tapahdu, koska kyseessä on kokonaisuus ja asemakaavassa osoitettu runsas uudisrakentaminen rikkoo merkittävän ja yhtenäisen kulttuurimaisemakokonaisuuden. Lisäksi on huomioitava, että hallinto-oikeuskin toteaa, että "avoin jokilaakso supistuu merkittävästi nykyisestä, mutta varsinainen jokivarsi pysyy avoimena maisematilana." Yhdistyksen mielestä tämä oikeuden toteama merkittävä supistaminen on tässä kohdassa lainvastaista eikä alueelle tulisi sallia lisärakentamista. Pro Espoonjoki katsoo, että asemakaava ei täytä rakennuslain 54 §:n 2 momentin vaatimuksia siitä, että vaalitaan rakennettua ympäristöä eikä hävitetä siihen liittyviä erityisiä arvoja. Toisin sanoen kaavassa ei vaalita Espoonjokilaakson eikä Kuninkaantien kulttuurimaisemaa, vaan niihin liittyvät erityiset arvot hävitetään runsaalla lisärakentamisella.

Lopuksi

Pro Espoonjoki on varsinaisessa valituksessaan todennut sanatarkasti seuraavasti.

"Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia."

Kuitenkin Helsingin hallinto-oikeus toteaa päätöksessään seuraavaa. "Hallinto-oikeus jättää tutkimatta Pro Espoonjoki ry:n vastaselityksessään esittämän valitusperusteen kaavan selvitysten puutteellisuudesta alueen sosiaalisiin oloihin ja identiteettiin sekä valitusperusteen, joka liittyy liikennejärjestelyihin." Yhdistys pyytää korkeinta hallinto-oikeutta korjaamaan tämän hallinto-oikeuden päätöksen virheellisenä ja edellyttäisi hallinto-oikeuden tutkimaan mainitut asiat virallisina valitusperusteluina.

Pro Espoonjoki haluaa painottaa Espoon kaupunginmuseon lausuntoa, jossa se totesi, että uudisrakentamista ei tule sijoittaa nykyiseen avoimeen peltomaisemaan (korttelit 63136, 63137 ja 63139). Myöskään historiallisen Pellaksen päärakennuksen välitön ympäristö ei ole sopiva palvelurakennusten korttelialueeksi (kortteli 63134).

Nykyisellään joen varrella sijaitsevat suojaisat metsät ja aukeat niityt luovat jokiympäristölle mahdollisuuden palvella jokiympäristöstä riippuvaisten eliölajien liikkumista ja lisääntymistä. Toteutuessaan kaavan mukainen tehokas rakentaminen liian lähelle jokea (kortteli 63134 sekä korttelit 63136, 63137 ja 63139) ja riittämättömät viheryhteydet aiheuttavat uhanalaisten ja harvinaisten lajien häiriintymisen ja häviämisen. Lisäksi laaja rakentamaton pääuoman jokivarsi ja jokeen

laskeva purovarsi varmistavat luonnonmukaisen veden suodattumisen ja valunnan jokiuomiin ja näin ollen estyy jokiveden laadun heikkeneminen nykyisestään.

Lopuksi Pro Espoonjoki katsoo, että Espoonjoki on pieni savimaiden joki, joka luontotyyppinä on maassamme äärimmäisen uhanalainen. Tätä tukevat monet viranomais- ja asiantuntijaselvitykset, joista erityistä painoarvoa on Suomen ympäristökeskuksen julkaisulla Suomen luontotyyppien uhanalaisuus - Osa 2, sivut 134 -135 ja Espoon ympäristökeskuksen julkaisulla Espoon virtavesiselvitys 2008, Osa I, sivut 40-42 ja liitteet 1 ja 2. Julkaisujen keskeisiä tietoja on koottu liitteeseen 6 ja niiden mukaan kaava-alueen kohdalla virtaava Glimsinjoki on valtakunnallisesti arvokas jopa kolmen kilometrin matkalla Träskändan suojelualan rajalta Glomsinjoen yhtymäkohtaan asti. Siksi asemakaava-alueella tapahtuvan rakentamisen erilaiset vaikutukset joen luonnontilaan on tutkittava ja arvioitava nykyistä selvitystasoa huomattavasti tarkemmin.

Lisäksi yhdistys uudistaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle kaikki aiemmissa vaiheissa (liitteet 2-5) esittämänsä perustelut ja vaatimukset.

Espoossa kesäkuun 24. päivänä 2010

Kunnioitavasti

Pro Espoonjoki ry - Pro Esbo å rf , puolesta

Marianne Sundell
Puheenjohtaja

Oivi Salohonka
Sihteeri

LIITTEET

1. Helsingin hallinto-oikeuden päätös 27.5.2010
2. Pro Espoonjoki ry:n valitus Espoon kaupunginvaltuuston asemakaavapäätöksestä 15.10.2009
3. Pro Espoonjoki ry:n vastaselitys Helsingin hallinto-oikeudelle 15.1.2010
4. Pro Espoonjoki ry:n muistutus koskien Pellaksenmäen asemakaavoitusta, 2008.
5. Pro Espoonjoki ry:n mielipide koskien Pellaksen kaavasta, 2007.
6. Suomen ympäristö 8/2008, Suomen luontotyyppien uhanalaisuus - Osa 2, sivut 134 -135 ja Espoon virtavesiselvitys 2008, osa I, sivut 40-42 ja liitteet 1-2